

Länsstyrelsen
Värmland

Ersättning till odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården

Utvald Miljö 2009

Miljöinvesteringar samt miljöersättningen
restaurering av slätterängar och betesmarker

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

Utvald Miljö är en del av landsbygdsprogrammet 2007 - 2013. Genom nya ersättningar ska Utvald Miljö bidra till att landskapets natur-, kultur- och rekreationsvärden tas tillvara.

Varje län har fått prioritera mellan och inom olika insatser utifrån regionala förutsättningar. Ersättningar kan därför skilja sig åt mellan olika län. De regionala miljömålen har legat till grund för prioriteringarna i Värmlands län.

Prioriteringarna finns beskrivna i Värmlands genomförandestrategi för landsbygdsprogrammet, som du hittar på www.lansstyrelsen.se/varmland

Denna rapport sammanställer de ansökningar som blivit beviljade stöd inom respektive insats. Vid slutbesiktningen fastställs omfattningen av stödet till respektive projekt. Summorna kan därför komma att justeras.

Utöver de miljöinvesteringar och den miljöersättning (restaurering av slätterängar och betesmarker) som presenteras i denna rapport ingår även ytterligare miljöersättningar i Utvald Miljö. Dessa är femåriga åtaganden som ger ersättning för årlig skötsel av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet. Se Värmlands genomförandestrategi för mer information.

Innehåll:

- Sid 2. Restaurering av överloppsbyggnader
- Sid 7. Restaurering och återskapande av alléer
- Sid 9. Restaurering och återskapande av stenvägar
- Sid 11. Återuppbyggnad av trädgårdsgränder
- Sid 13. Restaurering av bevarandevärda och svårbrukade åkermarker
- Sid 14. Anläggning och restaurering av våtmarker
- Sid 16. Restaurering av slåtterängar och betesmarker
- Sid 18. Specialinsatser för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården

Restaurering av överloppsbyggnader

Under 2009 beviljades miljöinvestering till 38st s.k. överloppsbyggnader, samma antal som under 2008. Urvalet gjordes med hjälp av Länsstyrelsens prioriteringsordning för miljöinvestering.

Sammanlagt inkom 50st ansökningar. Detta var betydligt färre än under föregående år, då hela 92st ansökningar inkom. Antalet ansökningar under 2009 bedöms dock vara mer rimligt och förhoppningsvis kan antalet stabilisera sig runt denna nivå även under kommande år.

Intresset för insatsen "restaurering av överloppsbyggnader" är fortsatt stort, men antalet ansökningar har stabiliserat sig på en mer rimlig nivå jämfört med startåret 2008.

Åtgärdsplaner

Länsstyrelsen Värmland har sedan flera år arrangerat rådgivningar om byggnadsvård och praktisk reparation av ekonomibyggnader och har även tagit fram konkreta åtgärdsplaner för enskilda byggnader. Verksamheten har varierat något i upplägg genom åren.

Tidigare års verksamhet har visat att kombinationen rådgivning/åtgärdsplan och miljöinvestering har många fördelar. Husägarna upplever i många fall att rådgivning/åtgärdsplan är lika värdefull som det ekonomiska stödet. Den enskilde husägaren får möjlighet att diskutera igenom de planerade arbetena med en kunnig rådgivare, får hjälp med val av material och metoder och - inte minst - hjälp med att reda ut vilka åtgärder som är mest akuta, vilka som kan vänta och i vilken ordning arbetena bör utföras.

Under 2009 fortsatte därför Länsstyrelsen att arbeta med kombinationen rådgivning/åtgärdsplan och miljöinvestering till överloppsbyggnader, enligt det upplägg som utarbetats under tidigare år. Individuella åtgärdsplaner upprättades för samtliga byggnader som beviljades miljöinvestering. Verksamheten finansierades genom Landsbygdsprogrammet och genomfördes som ett separat projekt, parallellt med handläggningen av miljöinvesteringens ärendena.

Avtal för rådgivningsverksamheten gjordes efter en s.k. förenklad upphandling. Byggnadsantikvarie Susanna Björklöf och Robert Lingrens Snickeri vann årets upphandling och genomförde rådgivningarna under året. I några fall inköptes också ytterligare hantverkskompetens för speciella tekniker och material.

Sammanfattning

Många bra ansökningar kom in under 2009 och 38 stycken projekt kunde bifallas. Bland dessa återfinns såväl byggnader i riksintresseområden som byggnader med olika regionala särdrag t.ex. skiffertak, sinnersten, byggnader på finngårdar och på sätrar. Även ett stort antal ekonomibyggnader som inte ingår i någon av dessa utpekade kategorier kunde beviljas stöd.

Av dessa har i skrivande stund (augusti 2010) 16 st slutfört sina arbeten i enlighet med de projektplaner som upprättats. I de flesta fall har arbetena rört reparationer av tak,

timmer- och regelstommar och arbeten med grunder och dränering. Övriga ärenden är fortfarande öppna/pågående. Av dessa kommer de flesta att slutföras under 2010.

Värt att notera är också att den relativt lilla investeringen på 14 300:- per byggnad fått stort genomslag, tack vare att husägarna visat stort engagemang och varit villiga att satsa såväl eget kapital (i vissa fall summor många gånger större än dem de fått i stöd) och egen arbetstid.

Pågående fältbesök vid Snåret, Böckelshöjden i Nyeds sn i juni 2009. Timmerman Robert Lindgren diskuterar åtgärdsbehovet på en av byggnaderna som beviljats miljöinvestering, tillsammans med husägarna.

Foto: Sara Bodin Olsson, Länsstyrelsen.

Smedja i Markvatten Där Väste, Grums – i maj respektive september 2009. Taket har lagts om med undertak av nya stickor och därpå återanvänt tegel. Stommen har justerats, nya vindskivor satts upp och skorstenen reparerats.
Foto: Robert Lindgren resp. Simone Aronsson.

Beviljade objekt 2009, överloppsbyggnader

Urvalsgrupp	Kundnr	Sökande	Var?	Typ av byggnad	Rådg.	Status aug 2010
Riksintresse	S10189	Jan Olof Olsson	Tortan Där Väste, Brunskog	Kölna	SB	Färdigt
Riksintresse	S10477	Visnums Kils hbf	Kärr, Visnums Kil	Ladugård	RL	Färdigt
Andra utpekade - finngård	S10540	Eli Kettilsson	Övre Välen, Lekvattnet	Ladugård	SB	Pågående
Andra utpekade - finngård	S10633	Johan Mago	N Josefsberg, Lekvattnet	Stallänga	SB	Pågående
Andra utpekade - finngård	S10482	Monika Magnusson	Bartelstorp, Gräsmark	Ladugård/stall	SB	Pågående
Andra utpekade - skiffertak	S10336	Öjvind Tunsbrunn	Kvarntorps herrgård, Forshaga	Magasin	SB	Pågående
Andra utpekade - skiffertak	S3180	Anders Persson	Bälstad, Åmotfors	Bod (nr 1)	SB	Pågående
Andra utpekade - skiffertak	S3180	Anders Persson	Bälstad, Åmotfors	Bod (nr 2)	SB	Pågående
Andra utpekade - sinnersten	S10473	Sweranda fastigh.	Yngshyttan, Färnebo	Bodlänga	RL	Pågående
Andra utpekade - säter	S5656	Staffan Nyström	Torrbergssätern, Dalby	Mjölkbod	SB	Pågående
Andra utpekade - säter	S10479	Berit Larsson	Gångspångmyren, Dalby	Säterladugård	SB	Färdigt
Övriga	S7832	Johan Robertsson	Tasebo Östtomta, Högerud	Ladugård	SB	Färdigt

Övriga	S10471	Nils Olof Kahlbäck	Nore, Ekshärad	Stall	RL	Färdigt
Övriga	S10144	F Olsson Hector	N Sannäs, Sunne	Ladugårdslänga	SB	Färdigt
Övriga	S10186	Blomskogs hbf	Källtegen, Blomskog	Höns/grishus	RL	Färdigt
Övriga	S10470	Nils Eric Andersson	Karsbol, Sunne	Magasin	SB	Färdigt
Övriga	S10468	C von Dolpsberg	Snåret, Nyed	Magasin	RL	Färdigt
Övriga	S10463	AnnMarie Moberg	Jämnåsen, Visnums-Kil	Smedja	RL	Pågående
Övriga	S6026	Kerstin Gevert	Upperud, Molkom	Härbre	RL	Färdigt
Övriga	S9555	Fam Aronsson	Markvatten, Grums	Smedja	RL	Färdigt
Övriga	S10594	Claes Mossberg	Blomma herrgård, Blomskog	Jordkällare	RL	Färdigt
Övriga	S3668	Ulf Pettersson	Björkefors herrgård, Sunne	Smedja/snickeri	SB	Pågående
Övriga	S10469	Mikael Wiberg	Viken, Segmon, Ed	Jordkällare	RL	Pågående
Övriga	S10632	Knut Bakke	Ängen, Gräsmark	Smedja	SB	Pågående
Övriga	S3026	Annika Berggren	Skål, Alster	Magasin	SB	Pågående
Övriga	S7552	Åke Nilsson	Vickersmossen, Forshaga	Uthuslänga	RL	Pågående
Övriga	S10205	Alrik Karlsson	Ängen Kettilsbyn, Långserud	Uthuslänga	SB	Pågående
Övriga	S4515	Harry Broström	Tängelsbyn, Långserud	Bod	SB	Pågående
Övriga	S9463	C Oscarsson Z	Hösserud, Alster	Ladugårdslänga	SB	Pågående
Övriga	S2177	John Larsson	Sillerud, V Ämtervik	Magasin	SB	Färdigt
Övriga	S894	Rune Nilsson	Skarbol, Töcksfors	Lada m.m.	RL	Färdigt
Övrigt	S10423	Fam Wedelin Käck	Mellerudstorp, Edsvalla	Magasin	SB	Pågående
Övriga	S10472	Lasse Anrell	V Hungvik, Arvika	Loge	RL	Färdigt
Övriga	S9792	Jacob Martinell F	Fjällsätern, Boda	Linbastu	2007	Pågående
Övriga	S10191	Kerstin Harvenberg	Snårstadtorp, Alster	Lada	RL	Färdigt
Övriga	S10476	Maria Lindqvist	Hällekil, Deje	Smedja	RL	Pågående
Övriga	S10478	Jan Fogelberg	Edane, Brunskog	Magasin(?)	SB	Pågående
Övriga	S2216	Ulla Wallbom	Kväggeshyttan, Bjurtjärn	Lada	RL	Pågående

RL = Robert Lingrens snickeri, SB = Byggnadsantikvarie Susanna Björklöf, 2007 = Pilotprojektet 2007

Summa beviljade projekt

38 x 14 300:- = 543 400:-

Restaurering och återskapande av alléer

Under 2009 valde Länsstyrelsen Värmland att hos Jordbruksverket ansöka om en sänkning av ersättningsnivån för återplantering av alléträd i länet, från 2300:- per träd till 1200:- per träd. Ändringen godkändes av Jordbruksverket i augusti.

Anledningen till sänkningen var att ersättningen för återplantering av alléträd under programperiodens början legat jämförelsevis högt, jämfört med de övriga ersättningarna inom Utvald Miljö. I många fall kunde den ursprungliga ersättningen på 2300 :- per träd komma att täcka alla omkostnader för ett projekt, och mer därtill. Detta till skillnad från de andra ersättningarna inom Utvald Miljö, där det är tydligt att miljöinvesteringen bara är en delfinansiering av projekten. Som exempel kan nämnas ersättningen för restaurering av överloppsbyggnad som är 14 300:- per byggnad, trots att arbetena ofta kostar många gånger mer.

Genom sänkningen blir förutsättningarna för återplanteringen av alléträd detsamma som för de andra stöden inom Utvald Miljö, d.v.s. ersättningen täcker delar av omkostnaderna och den sökande står själv för resterande kostnader.

Sänkningen gör också att fler återplanteringsprojekt på sikt kan beviljas miljöinvestering enligt principen "lite pengar till många projekt" istället för "mycket pengar till ett fåtal".

Återtagna ansökningar

Sammanlagt inkom fem st ansökningar rörande återplantering av alléträd. Länsstyrelsen Värmland avsåg att bevilja tre av dessa. Urvalet gjordes med hjälp av Länsstyrelsens prioriteringsordning för miljöinvestering.

Då det stod klart att ersättningen per återplanterat träd skulle komma att vara lägre med start 2009 än den varit tidigare år valde två av de sökande att inte påbörja sina projekt som planerat. Antalet beviljade projekt blev därför bara ett under 2009.

I sammanhanget kan nämnas att under 2010 har intresset för insatsen varit fortsatt stabilt, trots den lägre ersättningsnivån.

Sammanfattning

Insatsen "Återskapande av alléer" har inneburit att såväl natur- som kulturmiljövärden gynnas av en och samma insats, samtidigt som investeringen är långsiktig eftersom träden ska kunna finnas kvar under lång tid framöver.

Endast ett projekt genomfördes under 2009, mot planerade tre. Två sökande valde att inte påbörja sina projekt, då det stod klart att ersättningen per återplanterat träd skulle bli lägre under 2009 än den var 2008.

Beviljade objekt 2009, alléer

Urvalsgrupp	Kundnr	Sökande	Var?	St/m	Status augusti 2010
Övriga	S10602	Lena Kulander	Kymsbergs herrgård, Gräsmark	50	Färdigt

Summa beviljade projekt

1200:- x 50 =60 000:-

Restaurering och återskapande av stenmurar

Under 2009 inkom fyra ansökningar gällande reparation av stenmur. Av dessa beviljades miljöinvestering till tre, gällande reparation av 430m stenmur, att jämföra med 635m på fem projekt under 2008. Urvalet gjordes med hjälp av Länsstyrelsens prioriteringsordning för miljöinvestering.

Ett av ärendena rörde ett projekt som påbörjats med en första etapp under 2008, och där den andra och sista etappen genomfördes under 2009. Ett ärende rörde en miljö som tidigare fått stöd för återuppbyggnad av trögärdesgård och som har ersättning för skötsel av slätteräng med särskilda värden.

Låg stenmur längs gammal vägsträckning, "Kungsvägen", vid Wagge gård i Ny sn, Arvika.

Sammanfattning

Sammanlagt beviljades restaurering av 430m stenmur, fördelade på tre olika lokaler i Värmland.

En fördel med insatsen är långsiktigheten i projekten, då murarna kommer att finnas kvar under lång tid framöver. Samtidigt har slutresultaten varit varierande, beroende på vilken kunskap och erfarenhet den som genomfört projektet har haft. En svårighet med miljöinvestering till restaurering av stenmurar är att det är ont om personer i länet som kan tekniken att lägga om en kallmur.

Beviljade objekt 2009, stenmurar

Kundnr	Sökande	Var?	St/m	Övrigt	Status augusti 2010
S7135	Arne Sejerstedt Bødtker	Wagge gård, Ny	130m		Färdigt
S7414	Sören Schmidt	Mattesällan, Norra Råda	200m	Ettapp 1 under 2008	Färdigt
S10258	Joakim Enoksson	Mjögshöjden, Gunnarskog	100m		Färdigt

Summa beviljade projekt

320:- x 430 = 137 600:-

Återuppbyggnad av trögärdesgårdar

Under 2009 inkom fem ansökningar gällande återuppbyggnad av trögärdesgård. Av dessa beviljades miljöinvestering till tre olika projekt, gällande återuppbyggnad av 2549m trögärdesgård fördelat på tre olika lokaler, att jämföra med 865m på fyra lokaler under 2008. Urvalet gjordes med hjälp av Länsstyrelsens prioriteringsordning för miljöinvestering.

Ett av projekten delades därefter upp i tre etapper och tre separata beslut, varav den första etappen genomfördes under 2009, den andra genomförs under 2010 och den tredje kommer att genomföras under 2011. Alla tre besluten fattades under 2009.

Ett annat av projekten rörde en första etapp av ett arbete där beslutet fattades och projektet genomfördes under 2009. I början av 2010 fattades ett nytt beslut för återstående arbeten.

Återuppbyggd trögärdesgård vid finngården Tysikla, Lekvattnet. En första etapp av projektet genomfördes under 2009, återstoden under första halvåret 2010. På gården pågår även restaurering av betesmark.

Eftersom årets ansökningar rörde stora projekt, inklusive en ansökan om arbeten under kommande tre år, blev antalet beviljade meter gårdesgård betydligt högre under 2009 än under tidigare år.

Sammanfattning

Sammanlagt beviljades återuppbyggnad av 2549m trögärdesgård, fördelat på tre olika lokaler.

Intresset för insatsen är fortsatt stort. Positivt är att flera stora ansökningar kommit in, där sökanden gör en helhetsinsats på en gårdsmiljö och bygger många hundratals meter gårdesgård samtidigt som man också satsar på markrestaurering/marckskötsel och djurhållning. En nackdel med insatsen är den förhållandevis korta livslängden - ska gårdesgården finnas kvar i längden krävs löpande underhåll och reparation vid behov.

Beviljade objekt 2009, trögärdesgårdar

Kundnr	Sökande	Var?	St/m	Övrigt	Status augusti 2010
S3970	Kenneth Lind	Tyskila, Lekvattnet	1000	Etapp ett, arbetet fortsätter under 2010.	Färdigt
S10258	Joakim Enoksson	Mjösjöhöjden, Gunnarskog	400	Etapp två, arbetet påbörjades under 2008.	Färdigt
S10468	Cordula von Dolpsberg	Snåret, Nyed	213	Etapp ett, slutdatum 2009.	Färdigt
S10468	Cordula von Dolpsberg	Snåret, Nyed	346	Etapp två, slutdatum 2010.	Pågående
S10468	Cordula von Dolpsberg	Snåret, Nyed	590	Etapp tre, slutdatum 2011.	Pågående

Summa beviljade projekt

270:- x 2549 = 688 230:-

Restaurering av bevarandevärda och svårbrukade åkermarker

Under 2009 inkom fyra ansökningar gällande restaurering av bevarandevärda och svårbrukade åkermarker. Av dessa beviljades miljöinvestering till två olika projekt, gällande restaurering av 0,46ha åkermark. Urvalet gjordes med hjälp av Länsstyrelsens prioriteringsordning för miljöinvestering.

Intresset för insatsen är fortsatt begränsat men kvalitén på ansökningarna var bättre under 2009 än under 2008, då inga av de ansökningar som kom in uppfyllde de kriterier som satts för insatsen i genomförandestrategin.

Sammanfattning

Sammanlagt beviljades restaurering av 0,46 ha bevarandevärda och svårbrukade åkermarker, fördelat på två olika lokaler.

Beviljade objekt 2009, bevarandevärda och svårbrukade åkermarker,

Kundnr	Sökande	Var?	St/ha	Övrigt	Status augusti 2010
S3970	Kenneth Lind	Tyskila, Lekvattnet	0,36	Har även återuppbyggnad av trädgårdsgård och rest av betesmark.	Utgår
S9792	Jacob Martinell Funch	Fjällsätern, Boda	0,10	Har även rest av överloppsbyggnad.	Pågående

Summa beviljade projekt

13 500:- x 0,46 =6210:-

Anläggning och restaurering av våtmarker

Inför 2009 planerades att bevilja miljöinvestering till anläggning och restaurering av våtmarker motsvarande 900 000.

Begränsat intresse

Intresset för insatsen visade sig vara fortsatt begränsat under 2009. Två objekt som bedömdes intressanta fick rådgivning. Inget av dessa har dock hittills resulterat i någon formell ansökan. Ett objekt som tidigare fått rådgivning inkom med en ansökan. Ansökan är ännu inte komplett och våtmarksanläggningen har inte startat.

Sammanfattning

Intresset för insatsen var fortsatt begränsat under 2009. Inga ansökningar beviljades.

Att anlägga och restaurera våtmarker i odlingslandskapet är en prioriterad insats i länets miljömål. De medel som inte förbrukats under 2009 kvarstår därför och Länsstyrelsen hoppas att under återstoden av programperioden kunna öka intresset för insatsen genom mer information i kombination med uppsökande arbete.

Möjligheten att från 2010 medge 100% finansiering, samt möjligheten att få stöd även om projektet avslutas efter projektering har inneburit att större våtmarksplaner som tidigare inte kunnat genomföras åter blivit aktuella. Den nya insatsen "Damm som samlar fosfor" kommer förhoppningsvis också att resultera i att antalet ansökningar ökar.

Beviljade objekt 2009, anläggning och restaurering av våtmarker

Kundnr	Sökande	Var?	Kostnad	Beskrivning	Status augusti 2010
S2638	Nils Ove Robert Persson	Karaby, Kristinehamn	60 000	Restaurering av mindre våtmark	Pågående/vilande

Summa beviljade projekt

=60 000:-

Restaurering av slätterängar och betesmarker

Under 2009 beviljades stöd till restaurering av 56,03 ha betesmarker och slätterängar inom de båda åtgärderna restaurering av slätterängar och betesmarker enligt faktiska kostnader och restaurering av slätterängar och betesmarker enligt schablon. Detta kan jämföras med föregående år då stöd beviljades till restaurering av 53,01 hektar ängs- och betesmarker.

Begränsat intresse att söka enligt faktiska kostnader

Intresset för att söka stöd enligt faktiska kostnader är fortsatt begränsat i länet. Tre ansökningar inkom, varav två beviljades.

Större intresse för att söka enligt schablon

Intresset för att söka ersättning via den enklare schablonersättningen är fortsatt större än intresset för att söka enligt faktiska kostnader. Anledningen är i de flesta fall att denna form av ansökan innebär mindre administration för den sökande.

Under 2009 beviljades alla ansökningar inom insatsen, med ett undantag. Den höga andelen beviljade ansökningar beror till stor del på att de sökande haft kontakt med Länsstyrelsen redan innan ansökan lämnats in. I många fall har också en rådgivning gjorts innan ansökan. Fler förfrågningar inför ev. restaureringsprojekt har kommit in, men dessa har rört marker som inte bedömts platsa i insatsen.

Sammanfattning

Sammantaget har under 2009 beviljats stöd till restaurering av 56,03 ha ängs- och betesmarker. Av dessa marker är dessvärre inga objekt slättermark, vilket är det markslag som Länsstyrelsen Värmland prioriterar allra högst vid ärendehandläggningen.

För projekten som har ersättning enligt faktiska kostnader är den beslutade summan totalkostnaden för projektet. För projekten med ersättning enligt schablon är kostnaden den årliga ersättningen, som betalas ut under hela projekttiden (upp till 5 år).

Beviljade objekt 2009, Restaurering av slätterängar och betesmarker (faktiska kostnader)

Kundnr	Sökande	Var?	Hektar	Kostnad	Beskrivning	Status augusti 2009
S10220	Ulf Smedberg	Rottnan, Sunne	0,54	27 000	Rest bete	Pågående
S10418	Kvarntorps herrgård HB	Kvarntorp, Forshaga	5,30	85 944	Rest bete	Pågående

Summa beviljade projekt = 112 944:-

Restaurering av slätterängar och betesmarker (schablon)

Kundnr	Sökande	Var?	Hektar	Beskrivning	Status augusti 2009
AB3644	Per Olof Damgren		4,0		Pågående (5 år)
S3749	Olof Thorell		7,0	Rest bete	Utgår
S3772	Andreas Martelius	Högerudstorp, Arvika	4,76	Rest bete	Pågående (5 år)
S4148	Göran Johnsen	Segoltan, Grums	6,30	Rest bete	Pågående (5 år)
S6565	Lennart Persson	Östmark, Torsby	1,10	Rest bete	Pågående (5 år)
S9585	Thomas Kilsby	Visnums-Kil, Kristinehamn	9,97	Rest bete	Pågående (5 år)
S9768	Ola Axelsson	Nysäter, Säffle	16,22	Rest bete	Pågående (5 år)
S10378	Ann-Charlott Klenell		2,91		Pågående (5 år)
S10415	Tina Ternström		2,23		Pågående (5 år)
S10435	Jan Olsson		2,70		Pågående (5 år)

Summa beviljade projekt 3600:- x 50,19 = 180 684:-

(årlig kostnad under projekttiden)

Specialinsatser för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden

Under programperiodens början fanns planer på att avsätta en förhållandevis stor del av budgeten för Utvald Miljö till insatsen "specialinsatser". Detta var ett tydligt önskemål från referensgruppen som arbetade med att ta fram länets genomförandestrategi för landsbygdsprogrammet. Tanken var att kunna ta tillvara alla bra, lokala idéer om åtgärder för natur- och kulturmiljövärdena i odlingslandskapet, även sådana som inte passar in i någon av de andra insatserna.

Begränsat intresse

Intresset för insatsen har dock visat sig vara mycket begränsat. Kanske gör insatsens många möjligheter att den uppfattas som otydlig. Inför 2009 gjorde därför Länsstyrelsen extra reklam för insatsen i informationstidningen "Utsikt" (nr 4/08), men detta fick ingen märkbar effekt.

Fyra ansökningar inkom under 2009, varav två beviljades.

Sammanfattning

Två av de ansökningar som inkom beviljades och två projekt genomfördes till en kostnad av 199 975:-.

Delar av de medel som ursprungligen var tänkta till specialinsatserna omfördelades istället till andra insatser där efterfrågan varit större, bl.a. till restaurering av överloppsbyggnader och återplantering av alléer.

Beviljade objekt 2009, specialinsatser

Kundnr	Sökande	Var?	Kostnad	Beskrivning	Status augusti 2009
S2748	Nils Johansson	Björkås gård, Säffle	6475	Restaurering av gårdsdamm. Större Vattensalamander	Färdigt
S9949	Kils kommun	Norra Hyn, Kil	193 500	Fågeltorn vid restaurerad betesmark.	Färdigt

Summa beviljade projekt

=199 975:-

Invigning av fågeltornet i Norra Hyn. Här syns även den restaurerade betesmarken.

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 054-19 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland